

ПАНЯЦЕ, МЭТЫ І ПРЫНЦЫПЫ МІЖНАРОДНАГА СУПРАЦОЎНІЦТВА Ў СФЕРЫ МЫТНАЙ СПРАВЫ

В. А. Спрыначак¹⁾, А. А. Чэпiк²⁾

¹⁾ Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт,
пр. Незалежнасці, 4, 220030, г. Мінск, Беларусь, lerochkasprinchak26@gmail.com

²⁾ Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт,
пр. Незалежнасці, 4, 220030, г. Мінск, Беларусь, ChepikAA@bsu.by

У артыкуле разгледжаны агульнатэарэтычныя праблемы міжнароднага мытнага супрацоўніцтва ў сучасных умовах. Разглядаюцца і аналізуюцца погляды навукоўцаў на розныя тэарэтычныя аспекты міжнароднага супрацоўніцтва ў сферы мытнай справы. Аўтарам адзначана, што ў сучасных умовах міжнароднае супрацоўніцтва, і асабліва ў мытнай сферы, з'яўляецца адным з галоўных фактараў паспяховага існавання і эканамічнага развіцця любой дзяржавы. Разгледжаны праблемныя аспекты міжнароднага супрацоўніцтва ў сферы мытнай справы, а таксама мэты, задачы і прынцыпы ажыццяўлення такога супрацоўніцтва ў сферы мытнай справы ў сучасных умовах. Зроблены высновы аб значнасці ўмацавання шматбаковага мытнага супрацоўніцтва, пра важнасць пашырэння яго напрамкаў з ахопам самых розных сфер.

Ключавыя словы: мытная справа; міжнароднае супрацоўніцтва; мытная служба.

THE CONCEPT, GOALS AND PRINCIPLES OF INTERNATIONAL COOPERATION IN THE FIELD OF CUSTOMS

V. A. Sprinchak^a, A. A. Chepik^b

^a Belarusian State University,
4 Niezaliezhnasci Avenue, Minsk 220030, Belarus, lerochkasprinchak26@gmail.com

^b Belarusian State University,
4 Niezaliezhnasci Avenue, Minsk 220030, Belarus, ChepikAA@bsu.by

The article discusses the current general theoretical problems of international customs cooperation in modern conditions. The views of scientists on various theoretical aspects of international cooperation in the field of customs are considered and analyzed. The author notes that in modern conditions, international cooperation, and especially in the customs sphere, is one of the main factors for the successful existence and economic development of any state. The problematic aspects of international cooperation in the field of customs are considered, as well as the goals, objectives and principles of such cooperation in the field of customs in modern conditions. Conclusions are drawn about the importance of strengthening multilateral customs cooperation, the importance of expanding its areas to cover a wide variety of areas.

Keywords: customs business; international cooperation; customs service.

У сучасных умовах міжнароднае супрацоўніцтва з'яўляецца адным з асноўных фактараў паспяховага існавання і развіцця любой дзяржавы. Міжнароднае супрацоўніцтва дзяржаў з'яўляецца адным з асноватворных прынцыпаў міжнародных адносін, які пранізвае літаральна праз усё утрыманне Статута Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. Яго нарматыўнае вызначэнне і змест выкладзены у дэкларацыі 1970 г. аб прынцыпах міжнароднага права, якія тычацца дружалюбных адносін і супрацоўніцтва паміж дзяржавамі у адпаведнасці са Статутам ААН.

Міжнароднае супрацоўніцтва тычыцца розных сфер чалавечай дзейнасці. Вылучаюць шэраг відаў такога супрацоўніцтва. Напрыклад, актыўна ажыццяўляецца супрацоўніцтва у крымінальна-прававой сферы, у ахове здароўя, у сферы аховы інтэлектуальнай уласнасці, у сферы забеспячэння правоў і свабод чалавека, у галіне мытнай справы і г. д.

Паколькі у сучасных умовах любая дзяржава ажыццяўляе знешнеэканамічную дзейнасць, асновай якой з'яўляецца знешні гандаль таварамі, транспартнымі сродкамі, паслугамі, інфармацыяй і інтэлектуальнай уласнасцю, то становіцца відавочным, што міжнароднае супрацоўніцтва у мытнай сферы аб'ектыўна непазбежна. Таму развіццё міжнародных адносін непарыўна звязана з ключавымі напрамкамі мадэрнізацыі і рэгулявання усіх аспектаў мытнай справы.

На думку А. А. Косціна і А. А. Маскаленка «міжнароднае мытнае супрацоўніцтва уяўляе сабой важны напрамак міжнароднага супрацоўніцтва дзяржаў у цэлым і складаецца з сумеснай каардынацыі іх намаганняў у сферы міжнародных адносін, звязаных з перамяшчэннем тавараў і транспартных сродкаў праз мытныя межы» [1, с. 8]. В. М. Галуза разглядае міжнароднае мытнае супрацоўніцтва як «прадугледжаны заканадаўствам парадак вядзення дзеянняў мытных органаў па удзелу ў распрацоўцы міжнародных дагавораў па непасрэдным ажыццяўленні міжнародных дагавораў аб узаемнай прававой дапамозе па крымінальных і іншых справах, па заключэнні і ажыццяўленні пагадненняў аб прававой дапамозе і супрацоўніцтве паміж мытнымі органамі розных дзяржаў, па супрацоўніцтве мытных органаў праз міждзяржаўныя органы» [2, с. 49—50]. А. А. Сладкова вызначае дадзенае паняцце як «комплекс мерапрыемстваў па узаемадзеянні дзяржаў, міжнародных арганізацый, мытных службаў розных краін з мэтай аказання узаемнай дапамогі ў мытнай сферы, стварэння умоў для спрашчэння мытных аперацый» [3, с. 155].

Ні адна мытная служба не зможа у адзіночку вырашыць задачы па паскарэнню і спрашчэнні мытных працэдур пры перамяшчэнні таварных патокаў без узаемадзеяння са сваімі замежнымі калегамі. У сувязі з чым міжнароднае мытнае супрацоўніцтва з'яўляецца неабходнай умовай эфектыўнага узаемадзеяння дзяржаў пры ажыццяўленні кантролю за перамяшчэннем тавараў і транспартных сродкаў праз мытныя межы, а таксама пры стварэнні спрыяльных умоў для ажыццяўлення знешнеэканамічнай дзейнасці.

Асноўнымі мэтамі міжнароднага мытнага супрацоўніцтва з'яўляюцца: узгадненне мытных сістэм дзяржаў (шляхам збліжэння прававога рэгулявання мытных адносін і выбудовання мытных тэхналогій на узроўні міжнародных стандартаў); садзейнічанне развіццю міжнароднага гандлю (забеспячэнне бяспекі міжнароднага гандлю і палягчэння міжнароднага гандлю шляхам удасканалення мытных працэдур на аснове іх спрашчэння і паскарэння працэсу іх праходжання); аб'яднанне намаганняў у вырашэнні такіх задач, як супрацьдзеянне кантрабандзе, кантрафакту і іншым правапарушэнням у галіне мытнай справы, барацьба з міжнародным тэразызмам, наркабізнесам і г. д.; абарона эканамічнай бяспекі дзяржавы (шляхам ажыццяўлення мытнага кантролю, прадухіленне пранікнення на тэрыторыю дзяржавы забароненых тавараў, стымулюючы увоз або вываз тых ці іншых катэгорый тавараў.

На наш погляд, вышэйадзначаныя мэты будуць эфектыўна рэалізаваны пры рашэнні шэрагу наступных задач: уніфікацыі наменклатуры для класіфікацыі тавараў у мытных тарифах, якая дазваляе супастаўляць ўзровень мытнага абкладання і памеры ўзаемных саступак, а таксама аднастайна трактаваць абмежаванні і льготы у дачыненні да асобных тавараў, якія звяртаюцца ў міжнародным гандлі; устанаўлення ўзгодненых відаў, метадаў і формаў мытнага кантролю; абагульненне мытнага вопыту розных краін, фарміраванне аднастайнай апрабаванай нарматыўнай базы мытнай ацэнкі; актуалізацыя пытанняў аказання ўзаемнай дапамогі паміж мытнымі адміністрацыямі дзяржаў і г. д.

Прынцыпы міжнароднага супрацоўніцтва у сферы мытнай справы Рэспублікі Беларусь уключаюць: прынцып узаемавыгаднага супрацоўніцтва: імкненне да умацавання узаемавыгадных адносін з іншымі краінамі у галіне мытнай справы; прынцып недыскрымінацыі: забеспячэнне роўных умоў для усіх удзельнікаў міжнароднага гандлю і процідзеянне любым формам дыскрымінацыі на мытным узроўні; прынцып празрыстасці: забеспячэнне адкрытасці і даступнасці інфармацыі аб мытных працэдурах і правілах для ўсіх зацікаўленых бакоў; прынцып супрацоўніцтва і каардынацыі дзеянняў; усталяванне эфектыўнага механізму супрацоўніцтва паміж мытнымі службамі розных краін для барацьбы з незаконным гандлем, кантрабандай і іншымі парушэннямі; прынцып захавання міжнародных стандартаў і нормаў; падтрыманне адпаведнасці нацыянальных мытных законаў і працэдур міжнародным стандартам і нормам, устаноўленым Сусветнай мытнай арганізацыяй і іншымі міжнароднымі арганізацыямі.

У заключэнне варта адзначыць, што рост ўзаемазалежнасці свету, якая адбываючаяся глабалізацыя, узнікненне і абвастрэнне глабальных праблем незвычайна павялічылі аб'ектыўныя патрэбы ва ўзмацненні шматбаковага мытнага супрацоўніцтва і спрыяюць пашырэнню яго напрамкаў і ахопу самых розных сфер. У сучасных умовах гэта ужо не толькі пытанні гандлю, захавання мытных правілаў, пагранічных і трансгранічных урэгуляванняў або функцыянавання ваенна-палітычных саюзаў. На су-

часным этапе — гэта і рашэнне задач, абумоўленых неабходнасцю знаходжання адэкватных адказаў на экалагічныя выклікі, сумеснага выкарыстання рэсурсаў агульнага карыстання, развіцця камунікацыйных сетак, кантролю узбраенняў і г. д.

БІБЛІАГРАФІЧНЫ СПІС

1. Костин, А. А. Международное таможенное сотрудничество: учеб. пособие / А. А. Костин, О. В. Костина, О. А. Москаленко. — 2-е изд., доп. и перераб. — СПб.: Интермедия, 2021. — 388 с.
2. Галузо, В. Н. О формах международного сотрудничества таможенных органов Российской Федерации / В. Н. Галузо // Международное право и международные организации. — 2015. — № 1. — С. 49—53.
3. Сладкова, А. А. Участие России в международном таможенном сотрудничестве с учетом современных интеграционных процессов / А. А. Сладков // Вестн. Твер. гос. ун-та. Сер.: Право. — 2016. — № 2. — С. 154—159.